

VÝR VELKÝ

Král noci

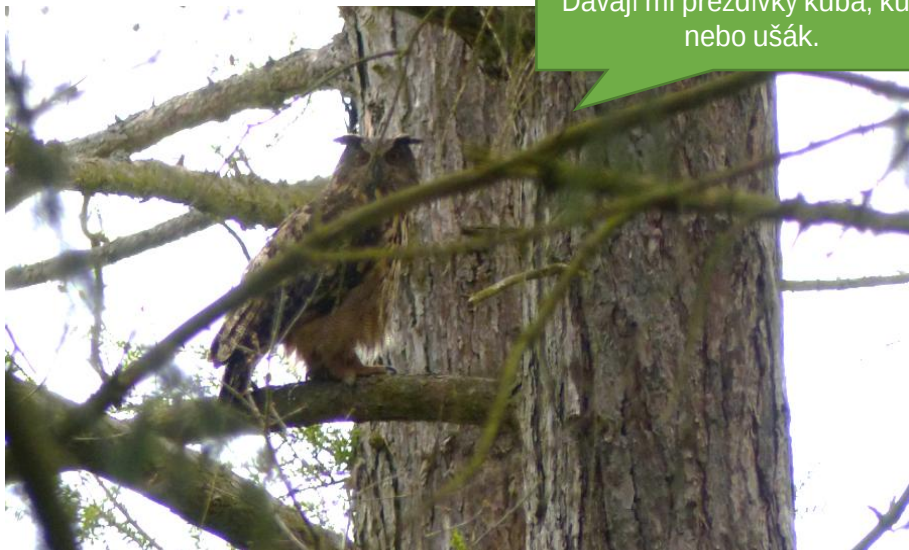
ZÁKLADNÍ INFORMACE

Výr velký je naše **největší sova**. Samice může vážit i přes 3 kg. Zatímco v přírodě se dožívá obvykle necelých 19 let, v zajetí to může být až 60 let. V minulých staletích lidé výry pronásledovali jako své konkurenty v lovu drobné zvěře a také je využívali k lovu dravých ptáků a vran tzv. na výrovce, která je v dnešní době zakázána. Výr je dnes druhem ohroženým a chráněným.

Výr hnízdí rád ve skalních dutinách, v lomech, ve starších hnízdech čápů černých a dravců nebo jen na zemi. Samice sedí na vejcích více než měsíc. Při hnízdění je výr **citlivý na vyrušení**, často dojde i k **opuštění hnízda**.

Zkoumáním vývržků, tedy chuchvalců nestrávených zbytků potravy sestávajících z chlupů a kostí, se zjistilo, že nejoblíbenější potravou výra jsou **ježci, sovy, kachny** a jiní ptáci, a například poblíž skládek odpadu výři loví **potkany**.

Dávají mi přezdívky kuba, kubík nebo ušák.

Výři žijí skrytě, jejich přítomnosti si všimneme nejspíše díky hlasitému hlubokému houkání v době námluv v lednu a únoru.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

- **přímé pronásledování**
- **rušení** ze strany horolezců – vytyčování nových tras ve skalách
- úhyn jedinců na **sloupech vysokého napětí** z důvodu el. výboje
- **střet** s dopravními prostředky u železnic a silnic

OCHRANA A PODPORA VÝRA VELKÉHO

- **omezení těžby kamene v lomech a stromů v okolí hnízda v době hnízdění**
- **podpora biodiverzity** v lesích i mimo les a tím i **potravní nabídky**
- **prosvětlení lesa** kolem tradičních hnízdišť a podzimní výřezy náletu na skalních stěnách
- tvorba nových hnízdních příležitostí – **příprava hnízdních kotlinek**

Hnízdní kotlinka je mělký dolík ohraničený pro bezpečnost vajec a mláďat kameny.

DOTACE NA PÉČI

Na údržbu lokalit s výskytem výra velkého je možné čerpat dotace:

- 1) Lesnicko–environmentální platby (Společná zemědělská politika)**
- 2) Krajinotvorné programy MŽP (např. Program péče o krajinu)**
- 3) Operační program Životní prostředí, Národní program Životní prostředí**
- 4) náhrada za ztížené lesní nebo zemědělské hospodaření dle § 58 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny**

Pro bližší informace o vhodných dotačních programech právě pro Vás se obraťte na pracovníky příslušného regionálního pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, krajského úřadu nebo správy národního parku. Podrobnější informace můžete najít zde:

dotace.aopk.gov.cz

karty druhů

Prosíme, nerušte nás!

Vyrušení například horolezci může způsobit opuštění hnízda matkou a zastydnutí vajec.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Infolist s fotografiemi Martina Strnada, Ivany Kinské, Petra Mücksteina a Zdeňka Mrkáčka vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR díky projektu Jedna příroda (LIFE17 IPE/CZ/000005, LIFE-IP: N2K Revisited), podpořenému z finančního nástroje Evropské unie LIFE. Údaje a informace v něm uvedené vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Evropská komise není odpovědná za jakékoli použití informací, které tento infolist obsahuje.